

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **H. T.**, *zastúpený JUDr. M. Š.*, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-2008-40/PO-Ž/2006 zo dňa 23. apríla 2007, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Sz 90/2007- 65 zo dňa 14. novembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Sz 90/2007-65 zo dňa 14. novembra 2008 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a l š i e k o n a n i e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-2008-40/PO-Ž/2006 zo dňa 23. apríla 2007, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13c ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 mu neposkytol doplnkovú ochranu a rozhodol, že v jeho prípade neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom do 31.12.2007, ďalej len zákon o pobyte cudzincov) do Ruskej federácie. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu, doplnkovej ochrany a pre rozhodnutie o prekážkach vyhostenia do krajiny pôvodu podľa osobitného zákona. Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci. Stotožnil sa s názorom odporcu, že navrhovateľ v konaní nepreukázal opodstatnenosť ani existenciu obáv a ani prenasledovanie z dôvodu prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že dôvodom odchodu navrhovateľa z krajiny pôvodu bolo dostať sa do vyspelejších krajín Európy, a to do Nórska alebo Belgicka, kde hľadal lepšie životné podmienky. Krajský súd zdôraznil, že navrhovateľ počas azylového konania pôsobil ako nedôveryhodná osoba, ktorá uvádza nepravú totožnosť a vymyslené dôvody. V prvom prípade o udelenie azylu požiadal dňa 15.02.2006, kde bol dňa 18.01.2006 po nelegálnom príchode na územie SR umiestnený, keď mu hrozilo vyhostenie zo Slovenskej republiky.

Za vecne správne považoval krajský súd aj rozhodnutie odporcu o neudelení doplnkovej ochrany, pretože okolnosti uvádzané navrhovateľom počas konania nemožno hodnotiť ako vážne dôvody pre domnienku, že by navrhovateľovi v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu hrozilo vážne bezprávie charakterizované zákonom o azyle (§ 2 písm. f/ zákona o azyle).

Krajský súd sa napokon stotožnil aj so závermi a zisteniami odporcu o tom, že v prípade navrhovateľa neboli zistené skutočnosti brániace jeho návratu do krajiny pôvodu z dôvodov ustanovených v § 58 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, či súd preskúmal správnosť skutkových zistení odporcu v rozsahu, aký namietal v opravnom prostriedku. Z rozhodnutia krajského súdu nie je podľa navrhovateľa zrejmé, na základe akých skutočností dospel súd k názoru, že námietky navrhovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave neboli opodstatnené.

Navrhovateľ s názorom krajského súdu, že navrhovateľ neuviedol žiadne skutočnosti a nepredložil dokumenty, ktoré by preukazovali opodstatnenosť jeho žiadosti o azyl, nesúhlasil, zdôraznil, že navrhovateľ uvádzal závažnú skutočnosť, pre ktorú bol nútený odísť z krajiny pôvodu, a tou bol výkon vojenskej služby v ruskej armáde ako aj ponižujúce správanie vojakov počas výsluchu. Uviedol, že je čečenskej národnosti a výkon vojenskej služby pre ruskú armádu nemohol a nechcel vykonávať z dôvodu výhrady svedomia ako aj morálnych dôvodov, pretože ako Čečenec bol nútený zapájať sa do vojenských akcií ruskej armády na čečenských územiach, čo bolo v rozpore s jeho svedomím. Uviedol, že bojovať proti svojmu národu nemohol a nechcel. Ako dôkaz jeho tvrdení o predvolaní do armády slúži predvolanie podľa „branného zákona“ Ruskej federácie, ktorý mu bol doručený a ktorý predložil odporcovi.

Navrhovateľ považoval odôvodnenie rozsudku krajského súdu za nedostatočné, pretože v opravnom prostriedku apeloval na to, že odporca porušil zásadu zákonnosti v prípade posudzovania žiadosti navrhovateľa, keďže odporca nepostupoval v súlade s ustanoveniami správneho poriadku ani zákona o azyle, pretože subjektívne hodnotil výpoveď navrhovateľa bez akejkoľvek logickej úvahy, pričom krajský súd sa v odôvodnení rozsudku týmto nezaoberal a skonštatoval, že počas azylového konania

navrhovateľ pôsobil ako nedôveryhodná osoba, ktorá uvádza nepravú totožnosť a vymyslené dôvody.

Na základe uvedeného navrhovateľ považuje skutkové zistenia a závery odporcu, tak i krajského súdu za nedostatočné, pretože výpoveď navrhovateľa nebola posudzovaná v kontexte dostupných informácií o krajine jeho pôvodu.

Navrhovateľ v tejto súvislosti uviedol, že z dostupných informácií o Ruskej federácii a o situácii v Čečensku v čase podania jeho žiadosti je zrejmé, že bezpečnostná a politická situácia bola veľmi vážna a že porušovanie základných ľudských práv a slobôd bolo veľmi rozšírené a časté, čo konštatoval aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu.

Navrhovateľ odôvodnil odlišné identifikačné údaje v prvom azylovom konaní svojim strachom a tým, že sa chcel dostať do bezpečnej krajiny, kde sa dodržiavajú ľudské práva. V dôsledku takmer nulovej štatistiky poskytnutej medzinárodnej ochrany v akejkoľvek forme čečenským žiadateľom na Slovensku sa chcel dostať do krajín s dlhšie fungujúcim azylovým systémom a spravodlivým rozhodovaním.

Navrhovateľ považoval výrokové časti týkajúce sa doplnkovej ochrany ako aj konštatovania neexistencie prekážky administratívneho vyhostenia do Ruskej federácie za nesprávne a nezákonné. Dokazovanie vykonané odporcom ako aj krajským súdom týkajúce sa posúdenia vážneho bezprávia v Ruskej federácii ako aj ohrozenia osobnej slobody a života bolo podľa navrhovateľa nedostatočné a viedlo k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal na Správu organizácie Human Rights Watch pre 37. Schôdzu Výboru OSN proti mučeniu zo dňa 13.11.2006 „Rozšírená prax mučenia v Čečenskej republike.“

Na základe uvedeného navrhovateľ navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť v celom rozsahu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Zopakoval argumenty, pre ktoré rozhodol negatívne o žiadosti o udelenie azylu, doplnkovej ochrany ako aj ohľadne výroku o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona. Uviedol, že pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa vychádzal predovšetkým z jeho tvrdení a informácií, ktorých zdroje sú uvedené v napadnutom rozhodnutí. Poukázal na to, že doklad, ktorý navrhovateľ počas azylového konania predložil, nebol povolávacím rozkazom do armády, ale len predvolaním na vojenskú správu. Okrem obavy z uvedeného predvolania, navrhovateľ problémy s nikým nemal a nebol ani prenasledovaný. Odporca poukázal na to, že v predchádzajúcom azylovom konaní vystupoval pod inou identitou.

Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelenie azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Strach z perzekúcie a potrestania za dezerciu alebo vyhýbanie sa vojenskej službe podľa odporcu samo o sebe nepredstavuje dobre opodstatnené obavy z perzekúcie v zmysle Ženevského dohovoru. Podľa odporcu neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že nechcel nastúpiť na vojenskú službu z dôvodu, že by musel bojovať proti svojim, čiže Čečencom. Odporca v tejto súvislosti poukázal na nato, že podľa platného zákona Ruskej federácie (ktorý bol prijatý 25.07.2002), má každý odvedenec možnosť odslúžiť si alternatívnu službu, túto možnosť navrhovateľ nevyužil.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu v časti o neudelení azylu namietal, že rozhodnutie odporcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Zdôraznil, že počas pohovoru pred odporcom uviedol, že dňa 21.12.2005 ho spolu s bratom zadržali v ich dome neidentifikovateľní ľudia v maskách hovoriaci po rusky, ktorí sa predstavili ako zamestnanci ruskej bezpečnostnej služby a násilím ich predviedli na policajnú stanicu v meste Ačchoj Martan, pýtali sa ho na zbrane nachádzajúce sa v mieste jeho pracoviska, o ktorých mal podľa nich vedieť. Keď im oznámil, že o zbraniach nič nevie, napadli ho, bili a žiadali od neho, aby podpísal tlačivo, na ktorom bolo napísané, že strážil zbrane a je členom skupiny, ktorej tieto zbrane patrili. Keď to nepodpísal, dali ho do cely, odkiaľ počul, že aj brata pri vylúčení bili.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku uviedol, že sa obáva o svoju bezpečnosť a život, lebo jeden zo strážnikov, s ktorým spolupracoval mal byť obvinený zo spolupráce s bojovníkmi a teraz je nezvestný. Navrhovateľ v opravnom

prostriedku namietal, že hoci rozhodnutie odporcu musí byť vydané na základe spoľahlivo a presne zisteného skutočného stavu veci, teda v správnom konaní sa má uplatňovať tzv. zásada materiálnej pravdy, ustanovená v § 3 ods. 4 Správneho poriadku, odporca takto nepostupoval. Z rozhodnutia odporcu je podľa navrhovateľa zrejmé, že úvaha, ktorou sa riadil pri posudzovaní jeho žiadosti je v rozpore so zásadou zákonnosti, nakoľko odporca namiesto chránenia záujmov fyzickej osoby, sa rozhodol postupovať v konaní spôsobom vyvrátenia všetkých relevantných faktov, súvisiacich s prípadom, pričom sa nezaoberal naplnením subjektívneho, tak i objektívneho prvku opodstatnenosti strachu z prenasledovania v krajine jeho pôvodu. Poukázal na to, že v správnom konaní založil do spisu predvolanie podľa „branného zákona“ Ruskej federácie, ktorý mu bol doručený, pričom odporca tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, s ktorým navrhovateľ nesúhlasí.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že udalosťami ako ich popísal v správnom konaní dostatočným spôsobom preukázal, že v danom prípade došlo k mučeniu a že strach z prenasledovania v jeho prípade je opodstatnený. Za účelom posúdenia situácie v krajine pôvodu navrhovateľ dal do pozornosti krajskému súdu správy predložené odporcovi, ktoré boli súčasťou vyjadrenia pred vydaním rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhol, aby krajský súd rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval odvolacie námietky navrhovateľa za dôvodné.

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Úlohou krajského súdu bolo v danej veci preskúmať rozhodnutie odporcu v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku (§ 250j ods. 1 OSP). Konanie v správnom súdnictve je totiž ovládané dispozičnou zásadou, znamenajúcou, že súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len v medziach a v rozsahu určenom v opravnom prostriedku.

Z opravného prostriedku musí byť zrejmé, v ktorých častiach, a z akej stránky má súd napadnuté rozhodnutie skúmať, a to aj s poukazom na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdenie o porušení zákona (procesného, resp. hmotného).

Z ustanovenia § 249 ods. 2 OSP (použitie ktorého v konaní podľa 3. hlavy vyplýva z ust. § 250 l ods. 2 OSP) vyplýva, že navrhovateľ je povinný ním videné dôvody nezákonnosti napadnutého rozhodnutia explicitne v opravnom prostriedku uviesť a vymedziť tak rozsah súdnej kontroly rozhodnutia správneho orgánu. Tieto jednotlivé tvrdenia tvoria vlastnú podstatu bodov opravného prostriedku, ktorými je súd viazaný.

Z opravného prostriedku vyplynulo, že navrhovateľ jasne a zrozumiteľne v opravnom prostriedku uviedol, v čom vidí nesprávnosť a z toho plynúcu nezákonnosť rozhodnutia odporcu. Poukázal na nesprávnosť skutkových zistení odporcu, ohľadne vyhodnotenia opodstatnenosti jeho strachu z prenasledovania, ktoré podporil dôkazom (predvolaním podľa „branného zákona“), poukázal na rozpor vo vyhodnotení bezpečnostných rizík návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu aj s poukazom na správy o krajine pôvodu, ohľadne vyhodnotenia situácie v krajine pôvodu, ktoré sú obsahom spisu. Z nesprávne zisteného skutkového stavu veci, keď namietal porušenie zásady materiálnej pravdy, ktorou je ovládané správne konanie, namietal nesprávny právny názor odporcu ohľadne všetkých troch výrokov jeho rozhodnutia.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd považoval jednak skutkové zistenia správneho orgánu za správne vrátane záveru odporcu o nepreukázaní relevantných dôvodov o udelenie azylu, pričom z rozhodnutia krajského súdu nie je zrejmé, ako k takémuto záveru dospel.

Záver krajského súdu o správnosti skutkových zistení odporcu, vzhľadom k tomu, že sa nevysporiadal s námietkami navrhovateľa ohľadne rozporu týchto zistení s obsahom spisu, rovnako jeho záver o vyhodnotení navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej bez vlastnej úvahy a podkladov, ktoré ho viedli k takémuto záveru, sa javí ako predčasný. Bez povšimnutia nemohlo zostať ani to, že v rozsudku krajského súdu sa dôvod, pre ktorý navrhovateľ požiadal o udelenie azylu vôbec neuvádza, pričom vyhodnotenie dôvodov (ktoré v rozhodnutí absentujú) za vymyslené bez analýzy a vlastnej úvahy, ako k takémuto záveru krajský súd dospel, je nielenže nepresvedčivý, ale z pohľadu prieskumu rozsudku krajského súdu nepreskúmateľný.

Uvedený záver totiž nevytvára nič o správnosti postupu krajského súdu pri jeho hodnotení dostatočnosti skutkových podkladov najmä s poukazom na vznesené námietky navrhovateľa, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu zostali zo strany krajského súdu nepovšimnuté.

Krajský súd bol totiž viazaný rozsahom dôvodov, ktoré navrhovateľ uplatnil v opravnom prostriedku a nič mu nebránilo v tom, aby aproboval skutkové zistenia, z ktorých vychádzal odporca. Z ustanovenia § 250i ods. 1 OSP síce nevyplýva povinnosť súdu vykonať navrhované dôkazy, z rozhodnutia súdu však musí byť zrejmé, ako sa s takýmto návrhom účastníka konania na vykonanie dôkazov vysporiadal a prečo vykonanie navrhovaného dôkazu nepovažoval za potrebné.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzovaný v skutkových otázkach len tým, čo zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu, najmä z hľadiska závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení učených správnym orgánom, a ak pri tom zistí skutkové či

procesné právne nedostatky, môže reagovať jednak tým, že uloží správne orgánu ich odstránenie, nahradenie či doplnenie, resp zväži, či tak učiní sám.

Týmto požiadavkám však postup krajského súdu v predmetnej veci nezodpovedá.

V danom prípade bol krajský súd viazaný rozsahom a dôvodmi opravného prostriedku, a pri dodržaní tejto zákonnej zásady sa mal týmito dôvodmi zaoberať a zaujať k nim stanovisko, najmä z toho pohľadu, či uvedené námietky sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o správnom skutkových zistení, a z toho plynúcu namietanú nesprávnosť rozhodnutia odporcu.

V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti Uznesenie Ústavného súdu SR č. IV.ÚS 378/08-55 zo dňa 16.12.2008, v ktorom ústavný súd uviedol, že v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV.ÚS 150/03, I.ÚS 301/06).

V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Pretože napadnuté rozhodnutie krajského súdu nedáva odpoveď na otázky nastolené navrhovateľom, a to na namietané zistenie skutkového stavu odporcom a z toho plynúce nesprávne právne posúdenie, na viac nie je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, pričom odvolací súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať, pretože takýmto postupom súdu by sa odňala možnosť konať pred súdom, dospel odvolací súd k potrebe zrušenia rozsudku krajského súdu.

Podľa § 212 ods. 3 OSP na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 212 ods. 4 OSP odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť, aj keď sa navrhuje zmena, a naopak.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd sa námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku nezaoberal, odňal navrhovateľovi možnosť konať o uplatnených námietkach pred súdom.

Na základe uvedeného odvolací súd podľa citovaných ustanovení § 221 ods. 1 písm. f) OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude sa týmito námietkami podrobne zaoberať.

O trovách odvolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodol, pretože o trovách odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 OSP rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 2. apríla 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová